

Stay home, stay safe?

Onderzoek naar de omvang, aard en ernst van huiselijk geweld tijdens de Coronacrisis



AUGUSTUS 2021

Factsheet Meldingen | Midden-Brabant

Als gevolg van de wereldwijde uitbraak van het COVID-19-virus heeft Nederland sinds medio maart 2020 te maken met landelijke en regionale maatregelen die de verspreiding van het virus moeten tegengaan. De beperkende maatregelen, de mogelijke financiële consequenties hiervan en de angst voor het virus kunnen oplopende spanningen in huishoudens tot gevolg hebben, en daarmee de kans op huiselijk geweld vergroten. Het NSCR doet onderzoek naar de omvang, aard en ernst van huiselijk geweldmeldingen. Dit onderzoek wordt gefinancierd door ZonMw (zie: www.zonmw.nl). Meer informatie over het onderzoek staat op www.nscr.nl/stay-home-stay-safe.

Bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling kan zowel een *burger*¹ als een *professional*² een melding³ maken bij Veilig Thuis⁴. Het is mogelijk dat meerdere personen, bijvoorbeeld een wijkagent en een buurtbewoner, een melding maken van dezelfde situatie (lees: casus) van huiselijk geweld. In deze factsheet zijn gegevens van alle unieke casussen onderzocht die bij Veilig Thuis-regio Midden-Brabant in 2019 en 2020 zijn geregistreerd. Er wordt specifiek ingegaan op *het aantal huiselijk geweld-casussen* en *de vermoedelijke aard van het gemelde geweld*. Meer lezen? De Monitor Huiselijk geweld in Coronatijd geeft een uitgebreide weergave van de resultaten in de regio Midden-Brabant.

Als een casus nog niet is afgerond, is het mogelijk dat de inhoud van een aantal huiselijk geweldmeldingen nog niet volledig is geregistreerd door Veilig Thuis Midden-Brabant. Het is daardoor soms mogelijk dat de huiselijk geweldmelding wel is geregistreerd, maar informatie over de vermoedelijke aard van het huiselijk geweld en/of wie de melder van het huiselijk geweld is ontbreekt. Dit wordt in de data aangegeven als een missende waarde. Bovendien is vanaf begin 3^e kwartaal 2019 de volledigheidcheck geïntroduceerd. Door de volledigheidcheck dienen medewerkers bij het afronden van de meldingen en adviezen alle velden met betrekking tot het

¹ Dit kunnen burgers zijn die direct betrokken zijn bij een huiselijk geweld situatie (zoals slachtoffers, plegers of omstanders) of omstanders (zoals familieleden, burens of andere bekenden).

² Voor professionals geldt sinds 1 januari 2019 dat het een professionele norm is geworden om een melding bij Veilig Thuis te doen wanneer er vermoedens van acute en structurele onveiligheid bestaan. Zie voor meer informatie:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>.

³ Wanneer de contactlegger en een medewerker van Veilig Thuis samen tot de conclusie komen dat een situatie lastig is, kan de contactlegger ervoor kiezen om een melding van het vermoedelijke huiselijk geweld te maken.

⁴ Veilig Thuis is er voor iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld. Elke regio heeft zijn eigen Veilig Thuis-organisatie. Zie voor meer informatie: <https://veiligthuis.nl/>.

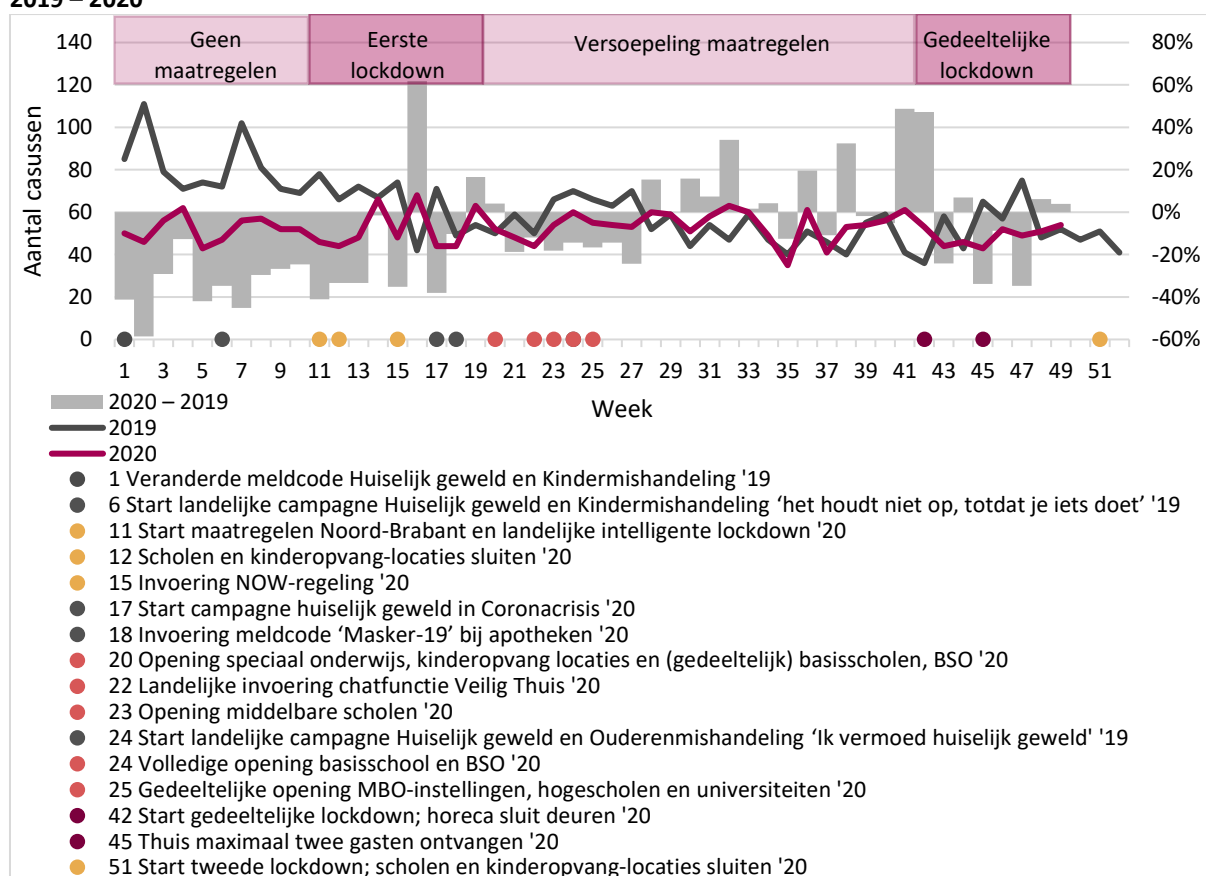
informatieprotocol⁵ in te vullen. Als gevolg worden registraties van huiselijk geweldmeldingen beter gevuld dan in 2019. Het is bij de interpretatie van de bevindingen van belang dat er rekening wordt gehouden met missende waarden, omdat de kans bestaat dat er onjuiste conclusies worden verbonden aan de bevindingen. Omdat we periodiek nieuwe data opvragen wordt het beeld na verloop van tijd completer omdat er steeds minder gegevens ontbreken.

De belangrijkste bevindingen

Huiselijk geweld-casussen per week

In de regio Midden-Brabant zijn in 2019 gemiddeld 1,43 meldingen per casus gedaan (min 1, max 12). In 2020 werden 1,24 meldingen per casus gedaan (min 1, max 11). In figuur 1⁶ wordt het aantal casussen per week in 2019 (zwarte lijn) en 2020 (rode lijn) weergegeven, alsmede de percentuele toe- of afname van het wekelijkse aantal casussen in 2020 ten opzichte van diezelfde weken in 2019 (de grijze balken)⁷.

Figuur 1. Absolute aantal casussen en percentuele toe- of afname van het aantal casussen per week 2019 – 2020



Noot: in 2019 werden er 3149 casussen geregistreerd. In 2020 werden er, tot en met week 49, 2599 casussen geregistreerd.

Uit de figuur wordt duidelijk dat het aantal casussen zowel in 2019 als in 2020 van week tot week *fluctueert*. Niettemin zijn in alle periodes van de COVID-19-crisis, ook in de periode voorafgaand aan de eerste maatregelen, ten opzichte van diezelfde weken in het voorgaande jaar over het algemeen

⁵ Zie: <https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/blg-892983.pdf>

⁶ In de figuur is een tijdlijn verwerkt. De grijze bolletjes representeren veranderingen in het werkveld, de gele bolletjes betreffen de getroffen maatregelen en de roze bolletjes hebben betrekking op de afschaling van de maatregelen. De roze vlakken representeren de verschillende fases van de getroffen COVID-19 maatregelen die zijn geïdentificeerd.

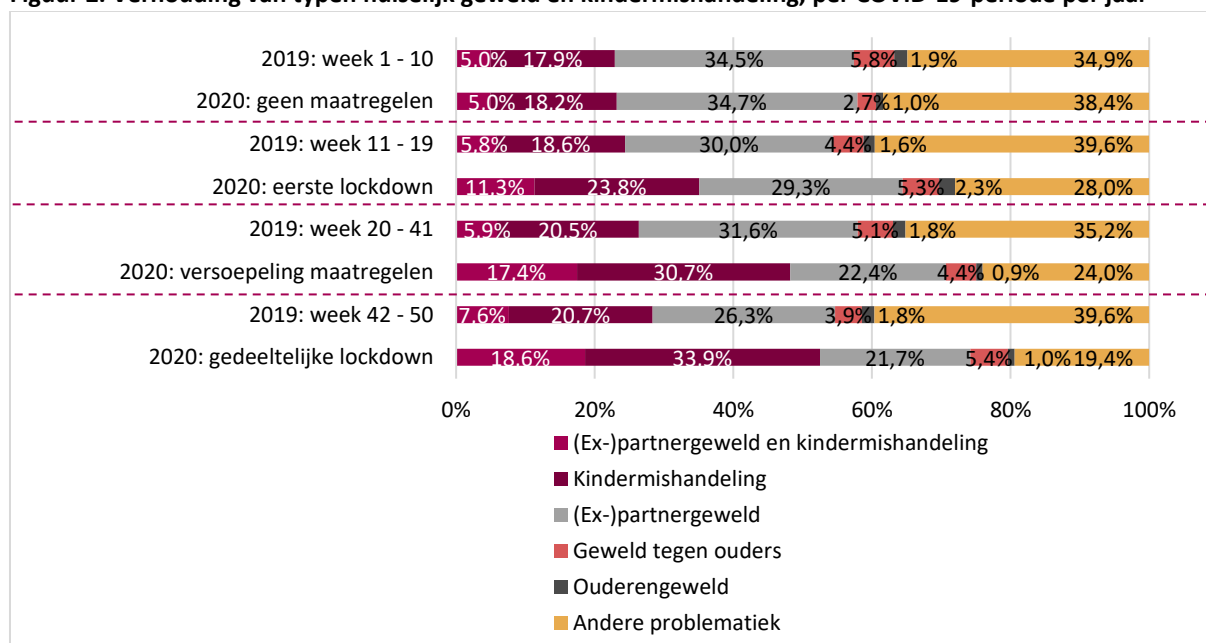
⁷ Voor 2020 zijn alle casussen en meldingen t/m week 49 verwerkt.

minder casussen geregistreerd. Voorafgaand aan de eerste lockdown nam het aantal gemelde casussen ten opzichte van diezelfde weken in 2019 in totaal met 36 procent af en tijdens de eerste lockdown was er in totaal een afname van 18 procent. In de periode waarin de maatregelen werden versoepeld is het aantal gemelde casussen 1 procent afgenomen. Tot slot is tijdens de gedeeltelijke lockdown het aantal gemelde casussen 10 procent lager dan in 2019. Bovendien nam ook het aantal meldingen over alle periodes in 2020 af ten opzichte van diezelfde periodes in 2019. Niettemin heeft er vanaf de eerste lockdown een verschuiving van beroepsmatige naar niet-beroepsmatige meldingen plaatsgevonden. Hoewel professionals nog altijd belangrijke melders blijven, hebben ook burgers, zoals buurtbewoners, tijdens en na de eerste lockdown meer meldingen gedaan.

De vermoedelijke aard van huiselijk geweld en kindermishandeling

De huiselijk geweld-meldingen worden geregistreerd onder zes verschillende typen huiselijk geweld en kindermishandeling. (Ex-)partnergeweld en kindermishandeling is als één categorie beschouwd wanneer dit samen in een casus voorkwam. De andere categorieën betreffen kindermishandeling, (ex-)partnergeweld, geweld tegen ouders (onder 65 jaar), ouderengeweld (boven 65 jaar) en andere problematiek⁸. Figuur 2 geeft de verhouding van de verschillende vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling in 2019 en 2020 per periode van de COVID-19-maatregelen weer.

Figuur 2. Verhouding van typen huiselijk geweld en kindermishandeling, per COVID-19-periode per jaar⁹



* Noot: in de eerste periode van 2019 was de vermoedelijke aard van het geweld in 16 casussen onbekend, en in de tweede periode van 2019 was voor 7 casussen de vermoedelijke aard van het geweld onbekend.

Uit de figuur komt naar voren dat voorafgaand aan de corona uitbraak, de geregistreerde vormen van huiselijk geweld in 2020 en 2019 relatief weinig van elkaar verschilden. Het aandeel casussen waarin vermoedelijk (ex-)partnergeweld en/of kindermishandeling in voorkwam in deze periode is bijvoorbeeld 57,9 procent vergeleken met 57,2 procent in 2019. Vanaf de eerste lockdown is het aandeel casussen waarin vermoedelijk (ex-)partnergeweld en kindermishandeling of alleen

⁸ Wanneer meerdere vormen in een casus voorkwamen, is daar als volgt mee omgegaan: (ex-)partnergeweld en kindermishandeling (1) als één categorie gaat boven kindermishandeling, kindermishandeling (2) gaat boven (ex-)partnergeweld, (ex-)partnergeweld (3) boven geweld tegen ouders, geweld tegen ouders (4) boven ouderengeweld, en ouderengeweld (5) boven andere problematiek (6).

⁹ Voor de analyses zijn alle gegevens in 2019 en 2020 tot en met week 49 verwerkt.

kindermishandeling in voorkwam ten opzichte van diezelfde periodes in 2019 groter geworden. Tijdens de eerste lockdown kwam bijvoorbeeld in 11,3% van de casussen vermoedelijk (ex-)partnergeweld en kindermishandeling voor. In dezelfde periode in 2019 werd in 5,8% van de casussen (ex-)partnergeweld en kindermishandeling geregistreerd. Vergelijkbare trends zijn zichtbaar in de periode waarin de maatregelen werden versoepeld en tijdens de gedeeltelijke lockdown. De categorieën geweld tegen ouders en ouderengeweld laten in 2020 relatief weinig noemenswaardige veranderingen ten opzichte van 2019 zien.

Onderzoekers: Veroni Eichelsheim, Anne Coomans, Arjan Blokland, Steve van de Weijer, Sjoukje van Deuren, Meintje van Dijk
Contactpersoon: Veroni Eichelsheim | VEichelsheim@nscr.nl | 06 4137 8828

NSCR

De Boelelaan 1077
1081 HV Amsterdam

Postadres

Postbus 71304
1008 BH Amsterdam

T 020 598 5239

E nscr@nscr.nl

www.nscr.nl



Het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) is onderdeel van de institutenorganisatie van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

